

# נתיבות יזשור

והוא מאמרים יקרים, שיחות מוסר וחיזוק משובבי  
לב ונפש, שנאמרו בפני תלמידים מקשיבים בקול  
חוצב להבות אש קודש, ושאגתו כשאגת האר"י החי,  
להנחילם נתיבות דעת התורה ועבודת השי"ת על  
פרשת השבוע

ע"י מרן רבינו  
הגאון רבי **אברהם יוסף ראזענבלום** זצוקלה"ה  
ראש ישיבת שערי יושר

**אחרי תשפ"ד**

שנה ו' • גליון רצ"ו

**תוכן העניינים**  
**אח"ק תשס"א**  
**חוקות הגוי מהו, ומחשבה**  
**מועלת לקנין תורה**

- למה צריכים אזהרה מיוחדת על חוקות  
הגוי . . . . . ג  
אומות מצרים וכנען הגרועים  
שבאומות . . . . . ג  
ביאור 'ובחוקותיהם לא תלכו' . . . . . ד  
תשובת ה'נודע ביהודה' על צידת  
חיות . . . . . ד  
דרכי הגוים לא קשורים לעם  
ישראל . . . . . ה  
התורה מקפיד שלא יהיו לנו תאוות כמו  
הגוי . . . . . ו  
הרושם וההשפעה על נפש היהודי . . . . . ו  
ההבדל בין היהודי לגוי . . . . . ז  
גודל הזהירות בענין ובחוקותיהם לא  
תלכו . . . . . ח  
כשהולכים להסתכל על מעשי  
הגוים . . . . . ח  
הטעם מה שהושיבו את ישראל במקומות  
של הגרועים שבאומות . . . . . ט  
בטבע האדם יש כוח הטוב וכוח  
הרע . . . . . י  
הכל כדי שיהיה לאדם בחירה ושכר . . . . . י  
תיקון הנשמה זה רק כשיש בחירה . . . . . י  
הטעם שהשי"ת מעמיד את האדם  
בנסיונות . . . . . יב  
גודל שכר הממעט לצאת לרחוב בימות  
הקייץ . . . . . יג  
גודל הנסיון בימות הקייץ . . . . . יג  
חומר מחשבות אסורות . . . . . יג  
שמירת הדיבור . . . . . יד  
התנאי לתורה - טהרה . . . . . טז

מי שיש בידו חידו"ת או טעיפס של  
רבינו, וכן מי שרוצה לנדב גליון של  
תורת רבינו - נא להתקשר למספר:  
EXT 9 1-718-854-2290 או לפקס:  
1-718-705-8608

**חדש!**  
**אפשר לשמוע השיחה הנדפסת**  
**בנתיבות יושר של כל שבוע במספר:**  
**1-718-559-6660**



**כל הזכויות שמורות**

למערכת חידו"ת של רבינו  
ישיבת שערי יושר



**בהוצאת מכון "שם עולם"**

מכון לחקר כתבי יד - קורות קהילות ואישים  
רח' שחל 5, בני ברק  
טל: 03-5701977 פקס: 03-5701967

אחו"ק תשס"א

חוקות הגוי מהו, ומחשבה מועלת לקנין תורה

**למשל**, באיסור אכילת דם וחלב לא אמרה תורה שלא נלמד ממעשי הגוים אשר סביבותיכם לבלתי לאכול דם וחלב, כי מאחר שאכילת חלב ודם אסורים הרי זה אסור, 'אז מ'טאהר נישט טאהר מען נישט'. ולמה כאן תלה התורה האיסור שלא נלמד ממעשה הגויים.

**וכאמור**, אם התורה הזהיר אותנו שלא נלמד ממעשה הגויים, למה הזהירו דווקא שלא ילמדו ממעשה ארץ מצרים וממעשי ארץ כנען יותר משאר אומות.

אומות מצרים וכנען הגרועים  
שבאומות

**ועל** זה פירש רש"י, 'כמעשה ארץ מצרים'. 'מגיד שמעשיהם של מצריים ושל כנעניים מקולקלים מכל האומות. ואותו מקום שישבו בו ישראל' - היינו בארץ גושן - 'מקולקל מן הכל'. 'אשר אני מביא אתכם שמה'. 'מגיד שאותן עממין שכבשו ישראל, מקולקלים יותר מכולם'.

**כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו וכמעשה ארץ כנען אשר אני מביא אתכם שמה לא תעשו ובחקתיהם לא תלכו** (ויקרא יח, ג).

**בפסוק** זה התורה מזהירה אותנו, 'די תורה זאגט אונז אהן אזוי', שלא נלמד ממעשי המצריים ששהינו אצלם. וגם לעתיד כשהש"ת יביא את בני ישראל לארץ כנען לא נלמד ממעשי הכנענים. ובהמשך הפסוקים נאמרה פרשת העריות.

למה צריכים אזהרה מיוחדת על  
חוקות הגוי

**יש** להבין למה התורה מזהירה אותנו דווקא שלא נלמד ממעשה ארץ מצרים וממעשה ארץ כנען יותר משאר אומות. עוד יש להבין, מהו הכוונה שלא נלמד ממעשיהם, הלא אם המעשה אסור, 'אז מ'טאהר עס נישט טוהן', הלא בכל אופן אסור לעשותו, ולמה צריכים אזהרה מיוחדת שלא נלמד 'ממעשיהם'.

נמוסות שלהן, דברים החקוקין להם'. ענינים שהם על פי תכונת הגויים, 'כגון טרטיאות ואצטדיאות'.

**והכוונה** בזה הוא, שהתורה מלמדנו, 'דאס הייסט אזוי, די תורה זאגט אונז', שיש ענין מיוחד של 'ובחוקותיהם לא תלכו', וכמו שנבאר.

### תשובת ה'נודע ביהודה' על צידת חיות

**הנה** בשו"ת 'נודע ביהודה' (תנינא יו"ד סי' י'), מביא שם שאלה ששאלו את הנודע ביהודה, שבאותם השנים היה המנהג של עשירי אומות העולם, שרים ומלכים, שהיו יוצאים ליערות והולכים לצוד חיות ועופות, והיו יורים על החיות וצדים אותם.

**זהו** דבר שפחות שכיח כיום, אך בזמנם היה בזה הנאה מיוחדת של אנשים חשובים, 'ס'איז געווען אַ חשוב'ער פארגעניגען', שמלכי הגויים והשרים נהנו מזה.

**הגוי** הפשוט, 'דער פראסטער גוי', היה נכנס לשתות יי"ש, או שהיה לוחם מלחמות עם חבריו והורג בהם, ער גייט זיך שלאגען

**מבואר** בפסוק זה שני דברים, 'צוויי זאכען שטיין אין פסוק'. בתחילה נאמר שלא ילמדו ממעשה הגויים, ובנוסף נאמר שהמקומות שהיו בני ישראל במצרים, והמקום שבני ישראל עומדים להיכנס אליה בארץ ישראל, אלו מקומות של הגרועים שבאומות, 'דאס איז די ערגסטע פאברעכנסטע גויים אין דעם ענין פון עריות, איז דאס די ערגסטע גויים'.

### ביאור 'ובחוקותיהם לא תלכו'

**יש** לנו להבין מהו הכוונה 'שלא ילמדו ממעשיהם'. הלא מדובר במעשים שאסורים בכל אופן.

**והנה** בפסוק נאמר עוד 'ובחוקותיהם לא תלכו'. ומה הם החוקים האלו, פירש רש"י, 'מה הניח הכתוב שלא אמר'. היינו, שכבר נאמרה בתורה כל התרי"ג מצוות. ואם הכוונה שלא יחללו שבת, הלא כבר נאמר בתורה מצות שמירת השבת. ואם הכוונה שלא ילמדו מהגויים לאכול נבילות וטריפות. האא כבר נאמר בתורה איסור אכילת נבילות וטריפות. ואם כן מהו הכוונה 'ובחוקותיהם לא תלכו'. 'אלא אלו

מפורש בתורה שמעשה זה אסור, והנידון היא מחמת צער בעלי חיים, האם יש בזה איסור של צער בעלי חיים אם לאו, ומפלפל בזה.

**דרכי הגוים לא קשורים לעם ישראל**

**בסיום** דברי ה'נודע ביהודה' כותב שענינים אלו אינם קשורים ליהודים ואינם מדרכי בני ישראל. אלו הם דרכי הגויים, 'ס'איז נישט פאר קיין איד דאס, דאס איז נישט דרכים פון אַ איד, דאס איז גוי'שע דרכים'.

**זהו** כוונת הפסוק 'ובחוקותיהם לא תלכו', שענינים אלו לא נתפרשו בתורה לאיסור, אבל מהות מעשה זה הוא מעשה גוי, 'ס'איז דא זאכען וואס שטייט נישט בפירוש אין די תורה טוה נישט, אבער ס'איז אַ גוי, דער מהות פון אַ גוי טוהט עס'.

**בכלל** זה הם החמדות והליכות הגויים. הגוי יש לו את ההנהגות והחמדות שלו, דער גוי האט זיך זיינע הנהגות און זיינע חמדות, שהם בנפש הגוי.

**יש** ענינים שהם דרכי הגויים, שאצל הגוי אינם נחשבים כלל למעשה חטא. אדרבא, זה עדיף יותר משתיית יי'ש ושיהרגו

און וויל הרגענען, אבל הגוי העשיר והחשוב, התעסק בדברים כאלו.

**יהודי** אחד שאל את ה'נודע ביהודה', האם מותר ליהודי לעשות מעשים כאלו.

**מה** היתה השאלה של יהודי זה. הוא שאל היכן נאמר בתורה במפורש שמעשה זה אסור, הלא לא נתפרש שום איסור בתורה לגבי מעשה זה. ועיין שם ב'נודע ביהודה', שמפלפל האם יש בזה משום איסור צערי בעלי חיים, ובשעה שצדים את החיות ויורים והורגים בהם, האם היא מותרת או אסורה.

**בסיום** תשובתו כותב ה'נודע ביהודה', ששאלה זו אינה נוגע כלל לבני ישראל, פ'ארוואס פרעגט אַ איד אזעלכע שאלות', האם אלו הם דרכי בני ישראל?! מקומו של יהודי הוא בבית המדרש לשבת שם ולעסוק בתורה. מהותו של יהודי הוא לעסוק במצוות. ההתעסקות בדברים כאלו אינם הליכותיהם של יהודים בכלל, 'ס'איז נישט קיין דרכים פון אַ איד אינגאנצען'.

**היינו** שאפילו שאי אפשר להראות באצבע היכן

של הגוים, זוי נישט, זעהט מען דאס גוישע לעבען, ושומעים על מהלך חייהם של הגוים. דבר זה עושה רושם גדול על האדם, כי זה מכניס באדם מהלך החיים של הגוי, דאס ברענגט אריין אין דער מענטש אַ שטיק גוי.

## כשהולכים ברחוב ורואים

דברים מזוהמת

הגויים שיש ברחוב, הפרסומים שלהם ושאר הדברים הלא טובים, און די אנדערע שמוציגע זאכען. או לחילופין שומעים ממהלך חייהם, ולא דווקא דברי זוהמא, לא דוקא שמוציגע זאכען, אלא שומעים על מעשיהם האכזריים של הגויים, ושומעים על ענינים של מלחמות ושאר צרות של מהלך חייהם הגס של הגויים, דאס גוישע פראסטע לעבען.

## כשרואים ענינים אלו, זה עושה

רושם על האדם, כי

לתוך הנפש נכנס מה שרואים אצל הגויים, ס'גייט אריין אין נפש פון מענטש אַ שטיק גוי, ואף שלא חלי ולא מרגיש איניש, אבל נכנס בו ממה שהוא רואה אצל הגויים, ס'גייט אריין אַ שטיק גוי אין דער נפש פון דער מענטש, מהמהלך החיים של הגוי.

זה את זה. עדיף שיצאו לצוד חיות ביערות.

## ה'נודע ביהודה' אינו דן בגנות

הגויים שעושים מעשים אלו, דער 'נודע ביהודה' באקלאגט זיך נישט אויף דעם וואס גוים טוהען דאס, אבל היהודי נמנע מלעשותם כי הם אינם מיועדים לבני ישראל, ס'איז נישט קיין אידישע זאך.

## התורה מקפיד שלא יהיו לנו תאוות

כמו הגוי

## התורה מקפידה על

ובחוקותיהם לא

תלכו, שלא יעשו כמעשה הגויים, שלא יהיו ליהודים התאוות וחמדות של הגוים, נישט נאך מאכען די גוים, נישט האבען די תאוות און חמדות פון גוים, די גוישע חמדות און די גוישע תאוות וויל די תורה נישט האבען. התורה אינה רוצה בחמדות הגויים ובתאוות הגוים.

## הרושם וההשפעה על נפש היהודי

## הבה ונבאר בזה ענין אחד, ס'איז

דא אַ ענין אזוי. הנה כשאנו חיים בין הגוים - ואיך שלא יהיה רואה האדם את המהלך החיים

**טבעיים פון אַ גוי זענען ביי אַ איד אנדערשט ווי אַ גוי.**

**”דער גוף פון דעם איד, דער טבע פון אַ איד, די תכונות פון אַ איד, איז אנדערשט פון אַ גוי. נישט אז אַ איד איז דער זעלבער גוף ווי דעם גוי, נאר דער איד איז מְצוּוה בתורה און מצוות און דער גוי איז נישט מְצוּוה, ס'איז מער ווי דאס. דער גוף פון דעם איד, דער נפש, דער טבע פון דעם איד איז אנדערשט ווי דעם טבע פון דעם גוי.”**

**לעומת** זאת, רצון התורה הוא אחרת לגמרי. יש ענין של פנימיות נפש היהודי, נפש ישראל, נשמת ישראל. נשמת ישראל איננה כמו נשמת הגוי.

**יתירה** מזו, החתם סופר מחדש (חידושים ע"ז דף לא), שאפילו בטבעיים, בגופניים והרפואיים של האדם, יש הבדל בין גוף היהודי לגופו של הגוי.

**גופו** של היהודי, טבעו של היהודי, תכונותיו של היהודי, שונים לגמרי מאלו של הגוים.

**אל** תאמר שגוף היהודי וגוף הגוי שווים הם, כי היהודי מְצוּוה

**בנפש** היהודי נכנס אופן דיבורו של הגוי ואופן הליכתו של הגוי. הגסות של הגוי, די גראבקייט פון אַ גוי. האכזריות של הגוי. האופן שהגוי נוהג בתוך רכבו, ווי ער דרייווט אַ קאר.

**גם** כשרואים איך שהגוי מתהלך ברחוב, כשרואים איך ששייגען הולך ברחוב וצועק לשייגען השני מצד אחד של הרחוב לצד השני של הרחוב, וכשעובר ברחוב שם אדם אחר עושים ממנו ליצנות. זהו מהלך החיים של הגוי, דאס איז דער גוי!!

**אלו** חוקות הגויים, זהו טבעו של הגוי, ולכן אצל הגוי זה אינו חטא, כי זהו מהות הגוי, זהו הפנימיות של הגוי.

ההבדל בין היהודי לגוי

**”די תורה וויל, ס'איז דא אַ ענין פון אַ אידישער פנים, אַ אידישער נפש, אַ אידישער נשמה. אַ אידישער נשמה איז נישט קיין גוי'שע נשמה.”**

**”און דער חתם סופר שטייט** (חידושים ע"ז דף לא), אז אפילו די טבעיים - די מעדעצינישע געזונטהייט

אתם צריכים לדעת שהן הגויים שהייתם עמהם ביחד במצרים, והן הגויים שתבואו לשם בארץ כנען, הם הגויים הגרועים ביותר, המושחתים שבאומות. מושחתים הם בנפשם כי יש להם מהלך החיים של הגויים בתאוות וחמדות, וגרועים שבאומות המה, 'מושחתים אין גויי שקייט, אין תאוות און חמדות זענען זיי ערגער ווי אלע פעלקער'.

**לכן** אומרת לנו התורה, הוזהרו מהגוים האלו שלא תלמדו מדרכיהם. ומה הכוונה שלא תעשו כמעשיהם, 'ובחוקותיהם לא תלכו', שלא תעשו כמעשיהם, 'איהר זאלט זיי נישט נאכמאכען'.

**אין** די במה שלא תעשו כמעשיהם, אלא עצם הדבר מה שאתם מסתכלים עליהם וחפצים לדעת דרכיהם, 'מ'פאראינטרעסיהרט זיך אויף זיי', גם זה נכלל במה שנאמר 'ובחוקותיהם לא תלכו'.

**כשהולכים להסתכל על מעשי הגוים**

**כשבחור** הולך להסתכל על מעשי הגויים, 'ער גייט זיך אהנקוקען דארט אין

בתורה ומצוות, והגוי אינו מְצוּוה בתורה. יש הבדל ביניהם, וגם גופו של היהודי, נפשו וטבעו של היהודי שונים מטבע הגוי.

**זהו** 'ובחוקותיהם לא תלכו'. רצון התורה הוא שתישמר היטב טבע האיש היהודי המזוכך, 'דאס ריינקייט'. שתישמר טבעו של נפש היהודי, 'דער אידישער טבע דער אידישער נפש זאל אפגעהיטען ווערען'.

**'ובחוקותיהם** לא תלכו'. אזהרה זו באה לפי שמה שיש בנפש הגוי עלול להידבק בנפשו של ישראל.

**גודל הזהירות בענין ובחוקותיהם לא תלכו**

**על** זה אמרה תורה, 'זאגט אונז די תורה אזוי, שנדע שההקדמה לפרשת עריות הוא 'ובחוקותיהם לא תלכו'. והתורה ממשיכה להזהיר, 'און ער ווארענט ווייטער', 'כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו, וכמעשה ארץ כנען אשר אני מביא אתכם שמה לא תעשו'.

**צריכים** אתם לדעת שאתם הייתם במצרים וכעת עומדים אתם להיכנס לארץ כנען.



גוי, 'אזא גוי און אזא גוי', זהו בכלל  
'ובחוקותיהם לא תלכו'.

**כך** היא מהלך החיים של הגויים.  
רצון התורה היא למנוע  
מאתנו דרך חיים זה, 'דאס איז אַ  
גוי'שער לעבען, די תורה וויל אונז  
אפהאלטען פון אַ גוי'שער לעבען.

### הטעם מה שהושיבו את ישראל במקומות של הגרועים שבאומות

**יש** לנו להתבונן מהו באמת  
הטעם למה השי"ת הכניס  
אותנו לארץ מצרים, הלא ארץ  
מצרים היו הגרועים שבאומות,  
שאף שהיתה גזירה שבני ישראל  
ילכו לגלות, אבל הגזירה לא היתה  
שירדו בדווקא למצרים, כי היו  
יכולים לרדת גם לשאר ארצות.

**מה** גם, כשכבר ירדו למצרים,  
למה הצטרכו לרדת דווקא  
לעיר גושן, שהיתה המקום הגרוע  
ביותר במצרים, כמו שפירש רש"י,  
'ואותו מקום שישבו בו ישראל  
מקולקל מן הכל'.

**כמו** כן, כשבני ישראל עמדו  
להיכנס לארץ כנען, למה  
עשה ה' שקודם לכן ישבו בארץ  
כנען הגרועים שבאומות, האם  
חסרים אומות אחרות שהשי"ת  
היה יכול ליישבם בארץ ישראל

גוי'שע זאכען. גם אם אין בזה דבר  
איסור או עניני עבירות, רק הם  
ענינים נכריים, 'חילוניות'דיגע  
גוי'שע זאכען, הרי זה מביא האדם  
לכך שיעשה כמעשיהם, שיהיו לו  
התכונות של הגויים,  
'ס'פארגוי'שט, ס'איז די תכונה פון  
אַ גוי'.

### לדוגמא, אם בחור הולך להסתכל איך

שמראים ענינים של קאר'ס, שיראו  
את כל הרכבים החדשים וכל  
הקאר'ס הישנים. איך בונים את  
הקאר וכדומה. הבחור ילך  
להסתכל על זה - אף שאין שום  
איסור בדבר, ולא נתפרש בשום  
מקום שיש איזה איסור בדבר, אבל  
מי ששקוע בעניני קאר'ס, זהו בכלל  
'ובחוקותיהם לא תלכו', כי ענין זה  
אינו שייך ליהודי, 'ס'איז נישט פאר  
קיינ איד'.

### אצל היהודי, אם הוא זקוק לקאר, יקנה קאר. ועליו

להתעניין איזה רכב יהיה טוב  
עבורו שיקנה, 'וועלכער קאר איז  
פראקטיש צו קויפען'. אבל אדם  
שמכניס עצמו להתעניין בריבוי  
ידיעות על כל סוגי הרכב, 'סתם  
זאל איהם אינטרעסירען אזא קאר  
און אזא קאר', כזה מין גוי וכזה מין

לדברים אסורים בין אדם לחבירו. רצון השי"ת היא, דער אייבערשטער האט געוואלט, שהיהודי יוולד עם נפש מרוממת, עם נפש טהורה, א העכערער נפש, א ריינער נפש, אך מאידך תהיה בו גם משיכה לתאוות. אולי משיכתו לתאוות אינו גדולה כל כך כמו אצל הגויים מחמת קדושת ישראל. אבל אצל כל אחד יש משיכה לתאוות.

**הכל כדי שיהיה לאדם בחירה ושכר**

**למה** עשה כן השי"ת. התשובה היא כדי שיהיה לאדם בחירה, שיהיה לאדם הכוח לבחור בטוב או ברע. אילו לא היה לאדם תאוות היה כמו מלאך ולא היה בוחר מעצמו בטוב ואז לא היה זוכה לעולם הבא. שכן כל האושר של האדם שמחמתו זוכה האדם, דער גאנצער גליק פון א מענטש וואס דער מענטש איז זוכה, זהו בכוח מה שהשי"ת בראו שיהיה בעולם הזה בשנים שניתנו לו ויקנה כאן את החיים הנצחיים - על ידי מה שיתקן את נשמתו.

**תיקון הנשמה זה רק כשיש בחירה**

**דער** תיקון הנשמה איז דוקא ווייל דער מענטש האט א

שלא יהיו מהגרועים שבאומות. מהו הסיבה שהוליכו את בני ישראל לארץ כנען שישבו שם הגרועים שבאומות.

**בטבע האדם יש כוח הטוב וכוח**

**הרע**

**והביאור** בזה הוא, שבטבע

האדם יש שני חלקים, הגוף והיצר הרע, והם שני דברים נפרדים. היצר הרע הוא שטן, והוא סוג של מלאך ורוח שמפתה האדם לדבר עבירה, דער יצר הרע איז אזא שטן, א מלאך, א רוח וואס רעדט צו דעם מענטש צו טוהן עבירות. והגוף ברא השי"ת באופן שתהיה בו נטייה לתאוות.

**היוצא** מזה, שיש באדם שני

פרטים אלו, הן הנטיות הגופניות לתאוות ובנוסף המלאך השטן שהוא היצר הרע, המפתה ומשדל את האדם לדבר עבירה. השטן משדל את האדם גם לחטאים שאין לגוף האדם נטייה אליהם, ומטרת השטן היא להביא את האדם לחטאים ועבירות.

**נמצא**, שכל אחד יש לו נטיות

גופניות לתאוות ולחמדות ולדברים מאוסים, צו געמיינע זאכען, הן לדברים אסורים בין אדם למקום, והן

לשכר עצום לאין שיעור וערך יותר מכל המלאכים.

### המלאכים

אינם זוכים לשכר, כי במה שהמלאך טוב אינו זוכה לשכר כי במהותו נברא כך ונוצר ללא יצר הרע. אבל את האדם ברא השי"ת דווקא עם היצר הרע, כדי שילחום נגד היצר הרע וינצחו וישאר טוב. וזהו הזכות הגדולה ביותר שהאדם יכול לזכות בה.

### לפי שהשי"ת חפץ שבני ישראל

ישארו בקדושתם ובטהרתם בכל מצב, העמידם בדווקא במקומות שהיו שם הגרועים שבאומות, ששם היו הנסיונות הקשים ביותר - יותר משאר האומות, ששם יאחזו בני ישראל בקדושה, 'דא זאל זיך האלטען דער איד'.

### השי"ת רצה שבני ישראל ישבו

במקומות אלו, ושם יאחזו עם נפש היהודי שבהם, וזה היה הזכות הגדולה ביותר לבני ישראל. הורידו אותם למצרים - למקום הגרוע ביותר שבמצרים, ולאחר מכן יוליכו אותם לארץ כנען, ששם הוא המקום הגרוע ביותר מכל האומות, ושם הוא המקום שהאדם יכול להזדכך, 'דא

בחירה, און ער איז בוחר בטוב און ער ווארפט אוועק דעם רע, מיט דעם איז דער מענטש זוכה, און מיט דעם איז ער מתקן זיין נשמה. און יעדער ביסאלע, יעדער טראפ וואס דער מענטש איז מתקן זיין נשמה, פאר דעם וועט ער באקומען שכר לעתיד לבא לאין שיעור ואין ערך, מער ווי אלע מלאכים".

### "א מלאך באקומט נישט קיין

שכר, ווייל דער שכר קומט איהם גארנישט ווייל ער איז גוט. ווייל ער איז באשאפען געווארען אהן אַ יצר הרע, איז ער גוט".

### "דער אייבערשטער האט

בדווקא געוואלט דער מענטש זאל באשאפען ווערען מיט אַ יצר הרע, ער זאל לוחם זיין אנטקעגען דעם יצר הרע און מנצח זיין דעם יצר הרע און זיך האלטען גוט, דאס איז דער גרעסטער זכות וואס אַ מענטש קען זוכה זיין".

### תיקון הנשמה הוא דווקא כי יש

לאדם בחירה, והוא בוחר בטוב ודוחה את הרע, על ידי זה זוכה ומתקן את נשמתו. על ידי כל משהו וכל טיפה שהאדם מתקן נשמתו, לעתיד לבוא יזכה עבור זה

**ויש** לדעת, שבאמת צריכים לבכות על המצב וצריכים להיזהר בימים אלו בכל האזהרות. שכשיוצאים בימי הקיץ לרחוב העיר צריכים להיזהר בכל מיני האזהרות. ואף שמוכרחים לצאת לרחוב, אבל עד כמה שלא צריכים לצאת לרחוב ימעט ולא יצא. ומה שמוכרחים לצאת, ישמור האדם עצמו בראייתו ובמחשבתו עד כמה שאפשר.

**מצד** שני צריכים לדעת, שמאחר שכבר נמצאים בבחינת ארץ מצרים וארץ כנען, הרי שזהו המקום בו יכול האדם לזכך עצמו יותר מימות הגשמים, ובימי הקיץ יכול האדם לקדש עצמו יותר מימות הגשמים, 'איז דא דער מקום וואס דער איד קען זיך שטארקער אויסארבעטען ווי ווינטער, אין דעם זומער קען זיך אַ מענטש מעהר מקדש זיין ווי אין ווינטער'.

**בימות** החורף אין אנו במצרים וגם לא בכנען. אמנם גם בימות הגשמים כשהאדם שומר עצמו זהו דבר גדול מאוד ויזכה לשכר עבור שמירתו. אך כשהאדם שומר עצו בימי הקיץ, הרי ששכרו יהיה גדול פי כמה וכמה.

איז דער מקום וואס דער איד קען זיך אויסארבעטען.

### הטעם שהשי"ת מעמיד את האדם בנסיונות

**בימי** הקיץ יש פריצות ברחובות העיר, וכולנו נאנחים על המצב של הפריצות ברחובות. אך צריכים לדעת שמצד שני ימי הקיץ הם בבחינת ארץ מצרים וארץ כנען. ימות החורף אינם בבחינת ארץ מצרים וארץ כנען, אבל ימי הקיץ הם בחינת ארץ מצרים וארץ כנען.

**זה** פשוט, שאם היה הדבר תלוי באדם, והיה הולך לשאול היכן יקבע את ביתו, האם בארץ מצרים או במקום אחר, בוודאי שהיו אומרים לו שלא ירד למצרים כי יצר הרע שולט שם. אבל השי"ת הוא זה שהוריד את בני ישראל למצרים כדי ששם יזדככו, 'אז דארט זאל מען זיך אויסארבעטען'.

**כמו** כן, מה שנעשה בימי הקיץ נעשה מן השמים, שהרי השי"ת היה יכול לעשות שגם בימי הקיץ תשרור הקור. אך השי"ת הוא זה שעשה את ימי הקיץ לימים חמים, 'דער אייבערשטער האט געמאכט דעם זומער פאר זומער'.

אינו שומר עצמו, יכול הוא ליפול לשאול תחתית, באופן שיקח לו שנים לעקור מעצמו את הנטיות הרעות שנולדו בו במשך ימות הקיץ. אך מצד שני כשהאדם שומר עצמו בימות הקיץ כראוי, הוא מתקדש באופן עצום ושכרו גדולה מאוד.

#### חומר מחשבות אסורות

**בפרשת עריות** נאמר (ויקרא יח, יז), שְׂאֵרָה הִנֵּה זִמָּה הוּא. ומה הכוונה 'זימה היא'. הרמב"ן מבאר שהיא מהלשון שנאמר לגבי עדים זוממים 'כאשר זמם לעשות לאחיו' (דברים יט, יט). הכוונה ב'כאשר זמם לעשות לאחיו', הוא שכמו שחשב לעשות לשני. נמצא שמחשבה רעה נקראת 'זמה', ומחשבה טובה נקראת 'זומה', והביא שם על תיבה זו כמה פסוקים. והכוונה ב'זמה היא', היא על מחשבות רעות.

**ביאור** הענין בזה הוא. שהאדם לא ידמה שכל זמן שאינו עושה מעשה או פעולה ורק חושב על הרע, שחושב מחשבות לגנוב או לרמות, או שחושב לנקום נקמה - ולבסוף לא עשה המעשה, שלא גנב ולא נקם. האדם מדמה שאין

#### גודל שכר הממעט לצאת לרחוב בימות הקיץ

**בכלל** השמירה בימי הקיץ הוא מה שהאדם בורח מהנסיונות של ימי הקיץ, שמונע עצמו לא לצאת לרחוב. או שכאשר הוא יכול לצאת בלילה במקום ביום הרי הוא יוצא רק בלילה. וכשיכולים ללכת בעוועניו או בסטריט, הרי הוא הולך דווקא בסטריט. וכשאפשר ללכת בסטריט של גוי או בסטריט של יהודי, הוא הולך לסטריט של יהודי, 'אין א' אידישער סטריט', ששם הוא ארץ מצרים קטן יותר.

**עצם** הדבר מה שהאדם מונע עצמו מלצאת לרחוב, זהו חשוב כמי שהיה בארץ מצרים ומנע עצמו מלהידבק בדרכיהם.

**כשיש** עוועניו ששם יש יותר פריצות, או שיש שעות ביום שאז יש יותר פריצות, והאדם שומר עצמו בזמנים אלו למעט ללכת במקומות שיש שם ריבוי פריצות, זהו המניעה מארץ מצרים וארץ כנען.

#### גודל הנסיון בימות הקיץ

**נמצא**, שכשמגיעים ימי הקיץ, מצד אחד אם האדם

המחשבה פועלת על פנימיות האדם.

**כשהאדם** חושב מחשבות רעות, היא פועלת

טומאה בנפשו - הן מחשבות רעות בין אדם למקום, והן מחשבות רעות בין אדם לחבירו.

**כשהאדם** חושב איך יוכל לגרום איזה רעה

לחבירו, ווי קען איך יענעם אפטהון עפעס אַ שטיקעל, איך יוכל לגרום צרה לחבירו. מחשבות אלו פועלים על נפש האדם. אל ידמה שמאחר שסוף כל סוף לא עשה שום רעה לשני לא נפעל שום דבר על ידי מחשבתו. כי אין הכי נמי לשני לא נגרם שום רעה על ידי מחשבתו, אבל הוא השחית את עצמו, שקלקל והשחית את נפשו ונשמתו.

### שמירת הדיבור

**מזה** יש לנו ללמוד, שאם המחשבה פועלת כל כך על פנימיות האדם, על אחת כמה וכמה שהדיבור פועל על פנימיות האדם.

**כשהאדם** מדבר דיבורים שאינם ראויים, ירעדען נישט קיין ארדענטליכע

במחשבה זו כלום, שזהו הבל הבלים וכאוויר בעלמא, די מחשבה איז לופט, ס'איז גארנישט מיט נישט, ס'איז הבל הבלים'.

**אך** האמת היא שהמחשבה איננה כמו אויר, למחשבה יש חשיבות כמו מעשה. הכוונה שהמחשבה כמעשה היא, שכמו שהמעשה פועל בנפש האדם, שכשהאדם עוסק בגמילות חסדים הוא נעשה 'בעל חסד'. והאדם שעוסק בלימוד התורה נהיה 'למדן'. והאדם שעוסק בענייני יראת שמים נעשה 'ירא שמים', כך גם מחשבות וזון פועלת בנפשו.

**באופן** זה ברא השי"ת את האדם, שהמעשים פועלים ומשפיעים על פנימיות האדם, 'אזוי האט דער אייבערשטער באשאפען דעם מענטש, אז די מעשים זענען פועל אויף דער פנים פון אַ מענטש'. הרמב"ן מחדש שלא רק המעשה פועל על פנימיות האדם, אלא גם המחשבה פועלת על פנימיות האדם.

**המחשבה** איננה כמו אויר בעלמא, המחשבה

פועלת על האדם, אלא שאי אפשר לגעת במחשבה, 'מ'קען עס נישט אהנטאפען די מחשבה'. אבל

שאיננו טהור התורה נכנסת באופן קלוש ביותר, 'שוואכע תורה גייט אריין אין אַ מנוול'דיגער מויל'.

**כשהאדם** יש לו פה טהור ומוח טהור, הרי שהתורה הק' נכנסת לשם, 'אין אַ ריין מויל און אַ ריינער מוח גייט אריין אַ הייליגע תורה! לכן כשהאדם רוצה לגדול בתורה, להבין תורה, ושיהיה לו אהבת התורה וחביבות התורה, אהבת הבריות, כשהאדם מבקש לגדול כפי איך שהיהודי צריך לגדול, עליו לשמור את מחשבתו, דיבורו ומעשיו באופן הראוי.

רייד', הן בין אדם למקום והן בין אדם לחבירו, על ידי מה שמדברים דיבורים שאינם הגונים - כשהאדם מכנה את חבירו בכינויים, 'רוהפען יענעם מיט גראבע ווערטער', או על ידי מה שמדברים דיבורים מאוסים, ניבול פה וכדומה, הרי זה פועל על נפש האדם.

### התנאי לתורה - טהרה

**יש** לנו לדעת שהתורה אינה נכנסת לפה שאינו טהור, 'די תורה גייט נישט אריין אין אַ מנוול'דיגער מויל'. לתוך פה

## **זכה וזכה את הרבים, זכות הרבים תלוי בו**

היות שזכינו ב"ה והגליון השבועי מופץ בכמה ערים, יש הזדמנות למי שליבו חפץ לזכות את הרבים ולקחת חבל בהוצאות ההפצה של הגליון בעירו, ויבוא על שכרו.

אפשר לפנות למערכת חידו"ת של רבינו,  
למספר טעלעפאן 9 EXT 1-718-854-2290.

בברכה והערכה  
מערכת החידו"ת של רבינו